

Univerza v Ljubljani
Zdravstvena fakulteta

Dokument o upravljanju, izgradnji in razvoju knjižnične
zbirke ter zagotavljanju dostopa do elektronskih
informacijskih virov v Knjižnici UL ZF

Ljubljana, 15. 1. 2024

Dokument je sprejel Senat UL ZF na 22. redni seji, dne 15. 1. 2024.

Objavljen je na spletni strani Knjižnice UL ZF:

<https://www.zf.uni-lj.si/si/predstavitev/organiziranost/knjiznica>

1. UVOD

Knjižnica Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju ZF) je visokošolska knjižnica, ki deluje v okviru knjižnično informacijskega sistema Univerze v Ljubljani in je notranja organizacijska enota ZF. Pri svojem delovanju je tesno povezana z izobraževalno in raziskovalno dejavnostjo fakultete ter služi potrebam študentov, pedagoških delavcev, raziskovalcev ter zunanjih uporabnikov in svojo dejavnost opravlja kot javno službo. V sistem COBISS je aktivno vključena kot polnopravna članica od leta 1993.

Knjižnica ZF deluje v skladu s svojim poslanstvom, strategijo in vizijo razvoja.

Poslanstvo: Knjižnica UL ZF opravlja knjižničarsko, informacijsko in dokumentacijsko dejavnost za potrebe znanstvenoraziskovalnega in izobraževalnega dela na področju zdravstvenih ved. Gradivo in storitve nudi študentom in zaposlenim na fakulteti, študentom in zaposlenim na drugih članicah UL, dijakom, študentom in strokovnjakom drugih ustanov ter drugim uporabnikom. Delovanje temelji na strokovnem delu, kakovosti storitev, prijaznosti do uporabnikov in sodobni tehnologiji. Delovno in organizacijsko je del enotnega knjižničnega sistema UL. S povezavami z drugimi knjižnicami, knjižničnimi mrežami in informacijskimi sistemi zagotavlja svojim uporabnikom dostop do informacij in gradiv z vsega sveta.

Vizija Knjižnice UL ZF: je k uporabnikom usmerjena knjižnica, ki se v skladu s spremembami v znanstvenem komuniciranju in s spremembami v izobraževanju prilagaja spremenjenim potrebam uporabnikov. Zagotavlja obsežno in kvalitetno zbirko tiskanih in elektronskih virov, podpira in pospešuje vseživljenjsko učenje ter analizira in ocenjuje uspešnost in učinkovitost svojega dela.

Strategija Knjižnice UL ZF: v podporo izobraževalnemu in raziskovalnemu delu bo knjižnica dolgoročno omogočala lažje, hitrejše in širše poti do znanja. Nadaljevali bomo s povezovanjem v konzorcije nabave in si prizadevali za dostope do čim večjega števila znanstvenih in strokovnih publikacij ter relevantnih elektronskih virov s področja zdravstvenih ved. Kontinuirano bomo nadgrajevali spletne strani knjižnice in s tem višali kakovost virtualne podobe. Preko repozitorija RUL za trajno hranjenje in spletno dostopnost elektronskih oblik visokošolskih del, objav raziskovalcev, študijskih gradiv in drugih publikacij bomo nadaljevali s podporo odprtemu dostopu v znanosti in odprtemu e-visokošolskemu izobraževanju.

Knjižnica ZF zbira, hrani, varuje, predstavlja in omogoča uporabo zbirk knjižničnega gradiva s področja zdravstvenih ved v tiskani in elektronski obliki ter zagotavlja dostop do drugih informacijskih virov v knjižnici in na daljavo.

2. NAMEN DOKUMENTA

Vsebina dokumenta o izgradnji in razvoju knjižnične zbirke ter zagotavljanju dostopa do elektronskih informacijskih virov pokriva nabavno politiko, uporabnike, načine pridobivanja in izbora gradiva, vrste in dostop do zbirk, izločanje in odpis, hranjenje in varovanje gradiva ter vrednotenje zbirk.

Namen dokumenta je definiranje vsebinskih in formalnih kriterijev za izgradnjo in razvoj knjižnične zbirke ter zagotavljanje dostopa do elektronskih informacijskih virov v skladu z zakonskimi pravili (Zakon o knjižničarstvu, Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe) in strokovnimi standardi.

Dokument je namenjen zaposlenim v knjižnici ZF, vodstvu ZF, njenim organom odločanja, je javno dostopen uporabnikom knjižnice ZF in širši javnosti.

3. NAMEN IN CILJI NABAVNE POLITIKE KNJIŽNICE

Namen in cilji nabavne politike knjižnice je zagotavljanje kvalitetne, pregledne in sistematične izgradnje ter razvoja knjižnične zbirke v skladu s potrebami pedagoškega in raziskovalnega procesa na članici UL.

4. UPORABNIKI KNJIŽNICE

Uporabniki knjižnice ZF so zaposleni, študenti in alumni ZF ter njeni zunanji sodelavci, zaposleni in študenti drugih članic UL, zaposleni in študenti drugih fakultet, univerz, samostojnih visokošolskih zavodov in raziskovalnih ustanov, tuji državljani, ki imajo v Sloveniji stalno ali začasno bivališče ter drugi člani, tj. zaposleni, brezposelne osebe, upokojenci, mladoletne osebe in ostali.

Pravne osebe, ki so včlanjene v knjižnico, so ostale knjižnice, ki so bodisi samostojne bodisi delujejo v okviru drugih organizacij, ter druge pravne osebe, ki potrebujejo knjižnično gradivo za izobraževalne in raziskovalne namene.

5. PRIDOBIVANJE IN IZBOR KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnica pridobiva gradivo z nakupom, obveznim izvidom matične fakultete ter darovi. Izbor gradiva, ki ga knjižnica pridobi z nakupom, poteka na podlagi ponudb dobaviteljev in založnikov s področja zdravstvenih in sorodnih ved. Pri tem se upošteva:

- učne načrte za izvedbo pedagoškega procesa na ZF,
- raziskovalna področja ZF
- predloge zaposlenih in študentov na ZF ter ostalih članov knjižnice,
- strokovno vrednotenje primernosti gradiva s ciljem zagotavljanja sistematične pokritosti znanstvenih področij
- letni finančni načrt ZF

Za realizacijo nabavne politike morajo financerji zagotavljati ustrezne finančne vire.

Darovano gradivo knjižnica uvrsti v svojo zbirko po kriterijih vsebinske ustreznosti, ohranjenosti gradiva in iskanosti gradiva s strani uporabnikov. S preostalimi darovi knjižnica razpolaga po lastni presoji.

Knjižnica ZF pri upravljanju knjižnične zbirke posebno pozornost namenja pričakovanjem in potrebam študentov in zaposlenih na ZF, ki se zbirajo preko elektronske pošte, v osebnih stikih in spletnih obrazcih. Enako knjižnica zbira tudi informacijske potrebe drugih tipov uporabnikov, ki s tem lahko vplivajo na nabavno politiko knjižnice, ob upoštevanju finančnih možnosti.

6. VRSTA IN NAMEN POSAMEZNIH KNJIŽNIČNIH ZBIRK

Knjižnica ZF skrbi, da je na voljo ustrezno število izvodov temeljne in priporočene študijske literature ter znanstvene in strokovne literature, potrebne za študij in raziskovanje na znanstvenih in strokovnih področjih zdravstvenih in sorodnih ved. Knjižnica zagotavlja ustrezno literaturo tudi za

obštudijske dejavnosti in vseživljenjsko učenje.

Knjižnica zagotavlja dostop do različnih elektronskih informacijskih virov. Specializirane podatkovne zbirke s področja zdravstvenih ved nabavlja samostojno, v sodelovanju z drugimi institucijami ter sodelovanjem v konzorcijskih nabavah.

7. DOSTOP DO KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Pravila dostopa do knjižničnega gradiva definira Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani.

Knjižnica skrbi, da je knjižnična zbirka ustrezno predstavljena v elektronskem katalogu COBISS. To dosega s prizadevanjem za kakovost bibliografskih in normativnih zapisov v elektronskem katalogu COBISS. Knjižnica skrbi tudi za promocijo novejšega gradiva z rednim mesečnim objavljanim seznamom novosti na spletni strani knjižnice. Vse knjižnično gradivo Knjižnice ZF je zabeleženo v sistemu COBISS.

Dostop do elektronskih informacijskih virov je na voljo z namenskih računalnikov v knjižnici, za zaposlene na ZF tudi iz službenih fakultetnih računalnikov, vsem uporabnikom pa je omogočen ob upoštevanju določil licenčnih pogodb tudi oddaljeni dostop do elektronskih virov preko Mrežnika NUK in portala DiKUL.

8. IZLOČANJE IN ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnica skrbno pristopa k izločanju in odpisu knjižničnega gradiva in s tem skrbi za ohranjanje kakovostne in aktualne knjižnične zbirke. Postopke izvaja v skladu z Navodilom za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, ki ga je pripravila in sprejela Narodna in univerzitetna knjižnica na podlagi 12. člena Zakona o knjižničarstvu.

Knjižnica izvaja redne letne in občasne izredne postopke odpisovanja in izločanja gradiva. Kriterij za izločanje so poškodovano ali uničeno gradivo, zastarelo gradivo, nepopolno gradivo ter odvečni izvodi, ki jih glede na potrebe knjižnica ne potrebuje več. Izloči se tudi gradivo, ki je pogrešano ali izgubljeno in ga ni mogoče izterjati od članov knjižnice.

9. VREDNOTENJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Vrednotenje knjižnične zbirke je pomembno z vidika zadostnega obsega, ustreznosti, kakovosti ter uporabnosti knjižnične zbirke. Izvaja se s primerjalno analizo statističnih podatkov o slovenskih knjižnicah, ki jih na letni ravni zbira in objavlja Narodna in univerzitetna knjižnica preko portala BibSiSt, s kvalitativnimi metodami vrednotenja (študentke ankete) pa ugotavlja zadovoljstvo in potrebe uporabnikov. Vrednotenje knjižnične zbirke knjižnica opravlja v skladu s sprejetimi strokovnimi standardi in priporočili za visokošolske knjižnice.

10. HRANJENJE, VAROVANJE, ZAŠČITA IN OHRANJANJE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Za hrambo različnih vrst gradiva z različno dostopnostjo knjižnica zagotavlja ustrezne prostore v skladu s strokovnimi standardi. Poškodovano gradivo (vezave, vstavljanje manjkajočih strani itd.)

knjižnica redno obnavlja pri specializiranih knjigovezih.

Za varovanje knjižničnega gradiva knjižnica uporablja 3M tehnologijo in zvočni alarmni varnostni sistem.

11. PRAVNE PODLAGE

[Zakon o knjižničarstvu](#) (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002 – ZUJIK in 92/2015)

[Zakon o visokem šolstvu](#) (ZviS: Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17, 175/20 – ZIUOPDVE, 57/21 – odl. US, 54/22 – ZUPŠ-1 in 100/22 – ZSZUN)

[Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe](#) (Uradni list RS, št. 28/2023)

[Strokovni standardi in priporočila za visokošolske knjižnice \(za obdobje od 1. junija 2021 do 31. maja 2030\)](#)

[Statut Univerze v Ljubljani \(neuradno prečiščeno besedilo z dne 15. 7. 2023\)](#)

[Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja knjižnic Univerze v Ljubljani, neuradno prečiščeno besedilo, velja od 17. 7. 2023](#)

[Pravila o organiziranosti in delovanju Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani \(z dne 14. 12. 2020\)](#)

[Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani \(z dne 15. 1. 2024\)](#)

V Ljubljani, 15. 1. 2024

doc. dr. Martina Oder

Dekanja UL ZF